

DE NATIONALE EIWITSTRATEGIE

De Europese Commissie heeft in 2018 alle lidstaten gevraagd om een nationale eiwitstrategie vorm te geven om als Europese Unie minder afhankelijk te worden van importstromen. In december werd de Nederlandse versie, de Nationale Eiwitstrategie (NES) door Carola Schouten - Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit- aangeboden aan de Tweede Kamer. Wat zijn de plannen voor de komende 5-10 jaar ?

Om minder afhankelijk te worden van importstromen van eiwitrijke grondstoffen (soja) van buiten de Europese Unie, stimuleert het Rijk de komende 5 tot 10 jaar de teelt van eiwitrijke gewassen zoals veldbonen en aardappelen. Ook wordt er geïnvesteerd in onderzoek naar andere innovatieve eiwitrijke bronnen voor zowel mensen als dieren, zoals insecten en micro-algen. Daarnaast wil het kabinet verder experimenteren met het halen van eiwitten uit reststromen, bijvoorbeeld uit keukenafval. De NES draagt ook bij aan de transitie naar duurzame landbouw, betere bodemkwaliteit, meer biodiversiteit, minder emissies, het tegengaan van voedselverspilling en een betere balans tussen plantaardige en dierlijke consumptie.

In de strategie staan zo'n 25 concrete acties. Een aantal daarvan zijn al gestart, of worden in 2021 uitgevoerd. "Voor de langere termijn moeten de uitvoeringsplannen verder uitgewerkt worden, samen met ondernemers, overheden en onderzoekers uit de gehele eiwitketen", aldus Schouten in haar brief aan de Tweede Kamer.

INNOVATIEVE EIWITTEN STIMULEREN

De akkerbouwgrond in Nederland is beperkt. Daarom zullen steeds meer van onze benodigde eiwitten uit andere bronnen moeten komen. Bijvoorbeeld uit eendenkroos of door bacteriën, schimmels en gisten om te zetten in een voedingsmiddel (fermentatie) en andere microbiële eiwitbronnen. Zowel op het gebied van eiwitverwerkingstechnologie (zoals grasraffinage) als plantaardige vleesvervangers en zogenoemde 'novel foods' (zoals kweekvlees) zijn er veel innovatieve ontwikkelingen in Nederland waar LNV in investeert. Een voorbeeld dat in de NES genoemd wordt, is het Missiegedreven Meerjarig Innovatie Programma met de Topsectoren. Hierbij financiert het Rijk dit jaar vijf publiek-private onderzoeken op het gebied van eiwitvoorziening voor menselijke consumptie. Op regionaal niveau werken verschillende bedrijven en instellingen al samen om eiwitinnovaties te testen en op te schalen, zoals bij de Regiodeal FoodValley.

INSECTEN

Een andere innovatieve eiwitbron betreft insecten. Volgens de WUR kan in 2025 10 pro-

cent van de dierlijke eiwitten in diervoeder en 20 procent van de eiwitten in menselijke voeding worden vervangen door insecteneiwitten. Daarnaast brengen insecten de voedselketen in balans met de natuur. Met nieuw PPS-onderzoek en onderzoeksprogramma's als 'Susinchain' en 'Insectfeed' draagt LNV bij aan onderzoek naar het veilig gebruik van insecten voor voedsel en diervoer. Om dit mogelijk te maken, zet Nederland in op het wijzigen van Europese regelgeving om insecteneiwit veilig te verwerken in diervoeding.

RESTSTROMEN

Nederlandse boeren en tuinders zijn al aan de slag met het hergebruiken van eiwitrijke resten als basis voor varkens- en kippenvoer bijvoorbeeld. Helaas zijn er nog eiwitrijke reststromen die volgens Europese richtlijnen niet zijn toegestaan, zoals keukenafval en diermeel. Om deze reststromen veilig en circulair te kunnen gebruiken als duurzaam alternatief voor geïmporteerde soja, blijft Nederland richting de Europese Commissie het belang benadrukken van het meer inbrengen van reststromen in de keten. Ook met een verschuiving in

het eetpatroon van consumenten naar meer plantaardige eiwitten is winst te behalen, om de afhankelijkheid van eiwitimport te verminderen.

HOE NU VERDER?

Een aantal onderdelen van de Nederlandse strategie worden zoals gezegd al uitgevoerd. Voorbeelden zijn het faciliteren van de Werkgroep Insecten en de meerjarige investering in het vierjarige kennisbasisprogramma van de WUR Proteins for Life. Komend jaar zullen de nieuwe maatregelen in de strategie worden opgepakt, zoals de call voor praktijkgericht onderzoek naar microbiële eiwitbronnen in veevoer en PPS-onderzoek naar veilig gebruik van keukenafval in Ecofeed. De Green Deal Vlinderbloemigen zal in 2021 vorm gaan krijgen in samenwerking met stakeholders uit de gehele keten en wetenschappers op het gebied van veredeling en duurzame teeltoptimalisatie.

 www.rijksoverheid.nl

Cijfers en Feiten

Van alle plantaardige eiwitten die we van buiten de EU importeren, is 11 procent voor gebruik in Nederland voor de productie van voedsel of veevoer, de overige 89% wordt (eventueel na verwerking) geëxporteerd. Van de geïmporteerde plantaardige eiwitten is 93% bestemd voor veevoer. Ook het vee wat in Nederland wordt gevoederd met deze eiwitten is voor het grootste deel weer bestemd voor export van vlees en zuivel. Sojabonen en vleesvervangers in de supermarkt zijn vaak van Europese oorsprong. Circa 80% van de geïmporteerde plantaardige eiwitten betreft soja uit Noord- en Zuid-Amerika. Nederland is na China de grootste importeur van soja ter wereld. De totale soja-import bedroeg 6,6 miljoen ton.

Bron: Nationale Eiwitstrategie, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit